

نام و نام خانوادگی:
 مقطع و رشته: دوازدهم تجربی و ریاضی
 نام پدر:
 شماره داوطلب:
 تعداد صفحه سؤال: ۳ صفحه

جمهوری اسلامی ایران
 اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
 اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
 دبیرستان غیردولتی دخترانه سرای دانش واحد فلسطین
 امتحانات نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵
www.sarayedanesh.com

نام درس: ادبیات فارسی ۳
 تاریخ امتحان: ۱۴۰۴/۸/۲۱
 ساعت امتحان: ۰۸:۰۰ صبح / عصر
 مدت امتحان: ۴۵ دقیقه

ردیف	سؤال	نمره
	لطفاً پاسخ در همین برگه در جاهای مشخص شده با خودکار آبی نوشته شود.	
۱	معنی لغات سوالات ۱ و ۲ را بنویسید. من نه آنم که دگر گوش به تزویر کنم	۰/۲۵
۲	سرد و سیاه و خموش و آوند	۰/۲۵
۳	معنی «ویژگی نوعی مار سمی» برای کدام گزینه مناسب است؟ ☐ الف) شرزه ☐ ب) گرزه	۰/۲۵
۴	معادل معنایی «وجه معاش» در کدام گزینه وجود دارد؟ ☐ الف) گفت از بهر غرامت جامهات بیرون کنم ☐ ب) وظیفه روزی به خطای منکر نبرد.	۰/۲۵
۵	در هریک از عبارات زیر املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) تا واره‌ی از دم (ستوران / سطوران) وین مردم نحس دیو مانند ب) چو عاجز گشت خسرو در جوابش نیامد بیش پرسیدن (ثوابش / صوابش)	۰/۵
۶	در گروه کلمات زیر غلط‌های املاي را بیابید و شکل درست آن‌ها را بنویسید. «صریر و تخت - مطاع و فرمانبردار - ضمد و مرحم - ارغند و قهرآلود - خوان و سفره - صلاّنه صلاّنه - ظنّ و گمان - سنا و سپاس - عزّ و ذلّ - باسق و بالیده»	۱
۷	غلط‌های املايی بیت و عبارت زیر را به شکل درست بازنویسی کنید. الف) بفرن ز پی این اثاث تزویر بگسل ز هم این نژاد و پیوند ب) هرگه که یکی از بندگان دست انابت به امید اجابت به درگاه حق بردارد، ایزد تعالی باز اعزاز کند	۰/۵
۸	در کدام گزینه واژه‌ای یافت می‌شود که هم‌آوا دارد. هم‌آوای آن را بنویسید. الف) اتمام خاکریز روحیه عجیبی در بین برادران جهادگر و رزمنده ایجاد کرد اما این کار شهید ساجدی را راضی نمی‌کرد. ب) دوستم احمدرضا را صدا می‌زنم و ماجرا را به او می‌گویم. تصمیم می‌گیریم برویم الاغی پیدا کنیم و مین‌ها را بار الاغ کنیم. گزینه: هم‌آوا:	۰/۵
۹	با توجه به بیت «گر آتش دل نهفته داری سوزد جانت، به جانت سوگند» به سوالات پاسخ دهید. الف) جمله «هسته یا پایه» کدام است؟ ب) نقش «جانت اوّل» چیست؟ ج) زمان فعل «سوزد» چیست؟	۰/۷۵
۱۰	در بیت زیر چه واژه‌ای حذف شده؟ نوع قرینه را مشخص کنید. «با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت» واژه حذف شده: نوع قرینه:	۰/۵
۱۱	نقش دستوری «نهفته» و «آن» در بیت «شو منفجر ای دل زمانه وان آتش خود نهفته میسند» با کدام واژه‌ها در بیت زیر یکسان است؟ الف) بنده همان به که ز تقصیر خویش عذر به درگاه خدای آورد ب) انصاف و عدل داشت موافق بسی چون فرخی موافق ثابت قدم نداشت نهفته: آن:	۰/۵

۱۲	نوع کاربرد «را» و نقش دستوری «ضمیر متصل» را در دو مصراع زیر مشخص کنید. الف) گفت نزدیک است والی را سرای آن جا شویم ب) تا چشم بشر نبیندت روی	۰/۵
۱۳	با توجه به بیت «ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد»: الف) نقش دستوری کلمات مشخص شده چیست؟ سوخته: جان: ب) یک حرف ربط وابسته ساز بیابید. وابسته ساز:	۰/۷۵
۱۴	در ابیات زیر فعل‌های مشخص شده را نظر کاربرد بررسی کنید. الف) گفت: از بهر غرامت، جامه‌ات بیرون کنم گفت: پوسیدست، جز نقشی ز بود و تار نیست الف) ب) همّت از باد سحر می‌طلبم گر ببرد خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است ب)	۰/۵
۱۵	آرایه‌های (به جز جناس و مراعات نظیر) عبارت و ابیات زیر مشخص کنید. (برای هر بیت دو آرایه کافی است). الف) همّت از باد سحر می‌طلبم گر ببرد خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است ۱- ۲- ب) نشاط غربت از دل کی برد حبّ وطن بیرون به تخت مصرم اما جای در بیت‌ال‌حزن دارم ۱- ۲- ج) چه غم دیوار امّت را که دارد چون تو پشتیبان؟ چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟ ۱- ۲-	۱/۵
۱۶	آرایه حسن تعلیل بیت «تا درد و ورم فرو نشیند کافور بر آن ضماد کردند» را توضیح دهید.	۰/۵
۱۷	آرایه مشترک دو بیت زیر را بنویسید (با مشخص کردن واژه‌هایی که آرایه را پدید آوردند): الف) ای مشت زمین بر آسمان شو بر وی بنواز ضربتی چند ب) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده	۰/۵
۱۸	آرایه «مجاز» و «تشبیه» را در ابیات زیر مشخص کنید. الف) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌ال‌حزن است ب) در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت مجاز: تشبیه:	۰/۵
۱۹	پدیدآورندگان آثار مقابل را بنویسید. الف) قصه شیرین فرهاد ب) روایت سنگ‌سازان ۲	۰/۵
۲۰	جاهای خالی را کامل کنید. محمد تقی بهار شعر دماوندیه را در قالب در سال هجری شمسی سرود.	۰/۵
۲۱	اشعار زیر را کامل کنید. الف) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر ب) در دل مدار هیچ که زیر و زبر شوی	۱

	عبارات و ابیات زیر را به نثر روان برگردانید.	
۰/۵	شو منفجر ای دل زمانه وان آتش خود نهفته میسند	۲۲
۰/۷۵	هیچ نقّاشت نمی‌بیند که نقشی برکشد وآنکه دید از حیرتش کلک از بنان افکنده‌ای	۲۳
۰/۵	در دفترِ زمانه فتد نامش از قلم هر مَلّتی که مردم صاحب قلم نداشت	۲۴
۵/۷۵	این مدعیان در طلبش بی‌خبران اند کان را که خبر شد خبری باز نیامد	۲۵
۰/۵	آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد کاو اهرمن است	۲۶
۱	گفت: باید حد زند هشیار مردم، مست را گفت: هشیاری بیار، اینجا کسی هشیار نیست	۲۷
۰/۵	با توجّه به ادبیّات پایداری، مضمون مشترک ابیات زیر را بنویسید. جامه‌ای کاو نشود غرق به خون بهر وطن بِدَر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است فرّخی ز جان و دل می‌کند در این محفل دل نثار استقلال، جان فدای آزادی	۲۸
۰/۵	در بیت زیر کدام موضوع محوری عصر مشروطه اشاره شده است؟ «خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحزن است»	۲۹
۱	مفهوم کلی ابیات زیر را بنویسید. الف) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت ب) با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیوند	۳۰
۰/۵	بیت «گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان گفت: کار شرع کار درهم و دینار نیست» به چه موضوعی اشاره دارد؟	۳۱
۰/۵	با توجه به بیت «ابر و باد و خورشید و فلک درکارند تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری»: الف) مرجع ضمیر «تو» کیست؟ ب) مفهوم مصراع دوم را بنویسید.	۳۲
۰/۵	مفهوم عبارات زیر را بیان کنید. الف) با یک کاسه ماست، با آب یک دریاچه، دوغ درست کردن: ب) کاچی به از هیچی:	۳۳
۰/۵	مفهوم مشترک ابیات زیر را بیان کنید. – گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی – دست از مس وجود چو مردان ره بشوی تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی	۳۴

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
دبیرستان غیر دولتی دخترانه سرای دانش واحد فلسطین

کلید سؤالات میان ترم نوبت اول سال تمصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵

نام درس: ادبیات فارسی ۳
تاریخ امتحان: ۱۴۰۴/۸/۲۱
ساعت امتحان: ۸:۰۰ صبح / عصر
مدت امتحان: ۴۵ دقیقه

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	دورویی، نیرنگ ۰/۲۵	
۲	آویخته، معلق ۰/۲۵	
۳	گرزه ۰/۲۵	
۴	(ب) وظیفه ۰/۲۵	
۵	الف) ستوران ۰/۲۵ ب) صوابش ۰/۲۵	
۶	سریر ۰/۲۵ مرهم ۰/۲۵ سلانه سلانه ۰/۲۵ ثنا ۰/۲۵	
۷	الف) اساس ۰/۲۵ ب) اعراض ۰/۲۵	
۸	الف) ۰/۲۵ راضی ۰/۲۵	
۹	الف) سوزد جانت ۰/۲۵ ب) مفعول ۰/۲۵ ج) مضارع اخباری ۰/۲۵	
۱۰	فراغت ۰/۲۵ لفظی ۰/۲۵	
۱۱	الف) نهفته: نزدیک (هر دو مسند) ۰/۲۵ ب) آن: ثابت قدم (هر دو صفت) ۰/۲۵	
۱۲	الف) مفعول ۰/۲۵ ب) مضاف الیه ۰/۲۵	
۱۳	سوخته: مضاف الیه ۰/۲۵ جان: نهاد ۰/۲۵ وابسته ساز: که ۰/۲۵	
۱۴	الف) نیست: اسنادی ۰/۲۵ ب) است: غیر اسنادی ۰/۲۵	
۱۵	الف) جناس ۰/۲۵ کنایه ۰/۲۵ ب) تلمیح ۰/۲۵ استعاره ۰/۲۵ ج) تلمیح ۰/۲۵ اسلوب معادله ۰/۲۵	
۱۶	شاعر دلیل برآمدگی و مرتفع بودن قله دماوند را مرهمی (کافوری) دانسته که بر روی ورم و زخم نهاده شده است. ۰/۵	
۱۷	الف) مشت زمین ۰/۲۵ ب) استعاره: فرش زمردین ۰/۲۵	
۱۸	الف) تشبیه: آن خانه بیت الحزن است ۰/۲۵ ب) مجاز: جامعه (مجاز از انسان) ۰/۲۵	
۱۹	الف) فرهاد عربلو ۰/۲۵ ب) عیسی سلمانی لطف آبادی ۰/۲۵	
۲۰	قصیده ۰/۲۵ - سال ۱۳۰۱ ۰/۲۵	
۲۲	ای دماوند که مانند قلبِ روزگار هستی با آتشفشان درونت فوران کن و مگذار که آتش درونت (خشم تو) پنهان بماند. ۰/۵	
۲۳	هیچ نقاشی وجود ندارد که بتواند تصویر تو را نقاشی کند؛ زیرا آن کس که تو را می بیند، حیران و از خود بی خود می شود. ۰/۷۵	
۲۴	هر ملّتی که نویسنده و اهل قلم نداشته باشد، نام او از صحنهٔ روزگار فراموش خواهد شد. ۰/۵	

۲۵	کسانی که ادعا می کنند وجود حق را درک کرده اند، در حقیقت او را نشناخته اند؛ زیرا عاشقان واقعی وقتی به ذات حق پی می برند از خود بی خود می شوند و دیگران نمی توانند از آن ها کسب خبر نمایند ۰/۷۵
۲۶	آن کسی را که در این مملکت به عنوان پادشاه خود قرار دادیم، امروز برای ملت ایران یقین حاصل شد که او شیطان است. ۰/۵
۲۷	محتسب گفت: افراد هشیار باید انسان مست را مجازات شرعی کنند. مست گفت در این جامعه همه انسانها مست و از خود بی خود هستند. ۱
۲۸	جان فشانی در راه وطن و آزادی ۰/۵
۲۹	بیگانه ستیزی ۰/۵
۳۰	الف) آرامش و قناعت داشتن در عین فقر و نداری ۰/۲۵ ب) بلند و مرتفع بودن قلۀ دماوند ۰/۲۵
۳۱	رشوه خواری ۰/۵
۳۲	الف) انسان ۰/۲۵ ب) غفلت نورزیدن آدمی در برابر خداوند ۰/۲۵
۳۳	الف) کار غیر ممکن انجام دادن ۰/۲۵ ب) کم یک چیز بهتر از نبود آن است ۰/۲۵
۳۴	کمال بخشی عشق یا عشق آدمی را به بالاترین مقام می رساند. ۰/۵
جمع بارم :۲۰نمره نام و نام خانوادگی مصحح : امضاء:	